

Sygn. akt IV KK 540/19

POSTANOWIENIE

Dnia 18 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
w sprawie **S.B.**,
skazanego z art. 207 § 1 i 3 k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 18 czerwca 2020 r.,
kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 12 marca 2019 r., sygn. akt IV Ka [...],
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w S.
z dnia 18 czerwca 2018 r., sygn. akt II K [...],

p o s t a n o w i ł :

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. kosztami procesu w postępowaniu kasacyjnym obciążyć skazanego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 18 czerwca 2018 r., sygn. akt II K [...], S.B. został uznany za winnego tego, że w okresie od 1 stycznia 2010 roku do 19 sierpnia 2017 roku – w stosunku do żony A.B., a w okresie od 1 stycznia 2010 roku do 25 sierpnia 2017 roku – w stosunku do teściowej S.S., w S., woj. [...], znęcał się psychicznie nad pokrzywdzonymi w ten sposób, że będąc pod wpływem alkoholu, wyzywał je słowami wulgarnymi, groził popełnieniem na ich szkodę przestępstwa, a groźby te wzbudzały u pokrzywdzonych obawę spełnienia, a nadto rzucał przedmiotami w kierunku S.S., a pokrzywdzonej A.B. zarzucał niemoralne postępowanie i znęcał się nad nią fizycznie poprzez szarpanie, uderzanie oraz

namawiał ją do popełnienia samobójstwa, w następstwie czego w dniu 19 sierpnia 2017 roku targnęła się na własne życie, tj. występku z art. 207 § 1 i 3 k.k., za który wymierzono mu karę 2 lat pozbawienia wolności. Ponadto, na mocy art. 41a § 1, 3a i 4 k.k. orzeczono wobec oskarżonego zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonymi oraz zakaz zbliżania się do nich na odległość nie mniejszą niż 100 metrów oraz nakaz opuszczenia lokalu mieszkalnego w S. nr [...], na okres 5 lat.

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego, który – podnosząc zarzuty błędów w ustaleniach faktycznych i naruszenia prawa procesowego, mających wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia (art. 7 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k. i art. 410 k.p.k.; art. 167 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. i art. 192 § 1 k.p.k.), a także zarzut obrazy prawa materialnego (art. 207 § 3 k.k.) – wniósł o zmianę wyroku Sądu pierwszej instancji i uniewinnienie S.B. od zarzucanego mu przestępstwa, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi *meriti* do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 12 marca 2019 r., sygn. akt IV Ka [...], zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, iż z opisu czynu przypisanego oskarżonemu wyeliminował sformułowanie: „i znęcał się nad nią fizycznie poprzez szarpanie, uderzanie”. W pozostałym zakresie przedmiotowy wyrok utrzymał w mocy.

Wyrok Sądu drugiej instancji został zaskarżony kasacją przez obrońcę skazanego, który sformułował następujące zarzuty obrazy przepisów prawa:

1. art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 424 § 2 k.p.k., wyrażającą się w nieprzytoczeniu okoliczności, które Sąd odwoławczy miał na względzie przy pozostawieniu orzeczenia o karze w niezmienionej postaci pomimo zmiany opisu czynu zarzucanego oskarżonemu przez wyeliminowanie z opisu czynu sformułowania: „i znęcał się nad nią fizycznie poprzez szarpanie, uderzanie”;
2. art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k., polegającą na przeprowadzeniu nierzetelnej kontroli odwoławczej i zaaprobowaniu dokonanej przez Sąd pierwszej instancji oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz niepełne, wybiórcze i ogólnikowe rozważenie zarzutów sformułowanych w apelacji, a dotyczących:
 - uznania za niewiarygodne wyjaśnień oskarżonego w zakresie, w jakim

twierdził, iż nie znęcał się nad pokrzywdzonymi, a pomiędzy stronami dochodziło jedynie do wzajemnych awantur, podczas których strony wzajemnie wyzywały się słowami uznanymi powszechnie za obelżywe, chociaż z materiału dowodowego wynika, iż strony kłóciły się i miały do siebie wzajemne pretensje,

- pominięciu, iż w okresie objętym aktem oskarżenia miała miejsce zaledwie jedna interwencja Policji, a Niebieska Karta została założona dopiero w dniu 18.08.2017 roku,

- uznanie za wiarygodne i spójne i przekonujące zeznania pokrzywdzonych, pomimo tego, iż były one w konflikcie ze skazanym i były bezpośrednio zainteresowane rozstrzygnięciem sprawy,

- bezkrytyczne danie wiary zeznaniom świadka syna oskarżonego K.B. oraz pominięciu faktu, że świadek ten pozostawał w silnym konflikcie z oskarżonym,

- pominięcie przyczyn konfliktu pomiędzy stronami;

3. art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k., przez jego niezastosowanie w sytuacji nieprzeprowadzenia dowodu z opinii biegłego psychologa co do oceny, czy zachowanie skazanego mogło mieć wpływ na decyzję pokrzywdzonej A.B. o targnięciu się na swoje życie, mimo tego, że takie ustalenie wymaga wiedzy specjalistycznej;

4. art. 167 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. i 192 § 1 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k., poprzez niedopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychologa dla oceny, czy zachowanie oskarżonego mogło mieć wpływ na decyzję pokrzywdzonej A.B. o targnięciu się na swoje życie, mimo tego, że ustalenie takie wymaga wiedzy specjalistycznej;

5. art. 207 § 3 k.k., przez przypisanie oskarżonemu typu kwalifikowanego pomimo braku ustalenia, że czynnikiem decydującym o podjęciu przez pokrzywdzoną decyzji o targnięciu się na własne życie było znęcanie się nad nią przez S.B., który skutek w postaci usiłowania zadania sobie śmierci przez żonę mógł co najmniej przewidzieć.

Na podstawie tak sformułowanych zarzutów autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i uniewinnienie skazanego od popełnienia przypisanego mu przestępstwa, ewentualnie o uchylenie obu wyroków wydanych w sprawie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej

instancji.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest bezzasadna w oczywistym stopniu.

Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie wskazuje, aby Sąd drugiej instancji analizując zasadność zarzutów podniesionych w apelacji, dopuścił się rażącego naruszenia art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. Wprawdzie rzeczywiście brak jest uwag nt. wymiaru kary w kontekście wyeliminowania fragmentu opisu czynu, jednak zaniechanie to nie mogło mieć istotnego wpływu na treść wyroku, skoro nie doprowadziło do modyfikacji wymiaru kary za przypisane skazanemu przestępstwo i nie naruszało zakazu określonego w art. 434 § 1 k.p.k. Jest przy tym faktem, że w apelacji obrona nie podnosiła żadnych zarzutów co do wymierzonej oskarżonemu kary, a Sąd odwoławczy poza zmianą opisu czynu przypisanego skazanemu nie dopatrywał się innych okoliczności, które nakazywałyby zmienić zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w szerszym zakresie. Nie jest przy tym tak, jak stara się tego dowieść w kasacji obrona, że każda zmiana opisu czynu przypisanego sprawcy, w szczególności na jego korzyść, zawsze musi wiązać się ze zmianą wymierzonej jemu kary.

Jak wskazuje się w orzecznictwie, stopień szczegółowości rozważań sądu odwoławczego, w wykonaniu obowiązku wynikającego z art. 457 § 3 k.p.k., uzależniony jest od jakości wywodów zawartych w uzasadnieniu wyroku sądu pierwszej instancji oraz we wniesionym środku odwoławczym i w zależności od meritum sprawy może przybrać formę bardziej lub mniej rozbudowanego wyводу (*postanowienie Sądu Najwyższego, z dnia 4 stycznia 2017 r., III KK 350/16, LEX nr 2202484*). Biorąc pod uwagę jakość uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji oraz treść apelacji obrońcy S.B. poziom szczegółowości rozważań Sądu *ad quem* należy uznać za odpowiedni, spełniający standard rzetelnej kontroli instancyjnej. Sąd odwoławczy zweryfikował przeprowadzoną przez Sąd *meriti* ocenę wyjaśnień skazanego, zeznań pokrzywdzonych oraz relacji procesowych K.B., mając podstawy do odesłania w swoim uzasadnieniu do rozważań Sądu pierwszej instancji. Wbrew temu, co podnosi autor kasacji Sąd Okręgowy w K. rozważył

znaczenie dla sprawy występowania konfliktu między skazanym a jego synem oraz pokrzywdzonymi (s. 10-11). Miał na uwadze również fakt tylko jednej interwencji Policji w okresie przypisanego S.B. występkę, a także to, że procedura Niebieskiej Karty została wdrożona w dacie kończącej ustalony w sprawie okres znęcania się skazanego nad A.B., tj. w dniu 19 sierpnia 2017 r. (s. 12-13 uzasadnienia). Rozważania Sądu *ad quem* nie cechują się dowolnością, czy ogólnikowością. Ich wadliwości nie wykazał też skarżący prezentując jedynie subiektywne zapatrywania w zakresie oceny materiału dowodowego, co nie przystaje do podstaw kasacji, których przedmiotem może być co do zasady jedynie sfera normatywna, nie zaś płaszczyzna ustaleń faktycznych.

Nie zasługuje na uwzględnienie także czwarty zarzut, albowiem Sąd odwoławczy miał podstawy, by uznać, że dla dokonania oceny tego, czy zachowanie skazanego mogło mieć wpływ na decyzję A.B. o targnięciu się na własne życie nie wymagało wiadomości specjalnych (s. 14 uzasadnienia). O zasadności tego stanowiska przekonują dalsze uwagi Sądu, w których wskazuje on na formalno-logiczny charakter wnioskowania o występowaniu związku przyczynowego oraz kontekst sytuacyjny poprzedzający próbę samobójczą ww. pokrzywdzonej podjętą w dniu 19 sierpnia 2017 r., który stanowił podstawę faktyczną wnioskowania o motywacji, jaka kierowała A.B. w tamtym dniu. Wobec poczynionych w tym względzie ustaleń przez i w związku z tym braku wątpliwości, które możnaby rozstrzygnąć na niekorzyść skazanego, jako oczywiście bezzasadny jawi także zarzut obrazy art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k.

Nie zasługuje na uwzględnienie również ostatni zarzut, dotyczący obrazy prawa materialnego, albowiem w sprawie ustalono powiązanie kauzalne między zachowaniem skazanego (m in. namawiającego A.B. do popełnienia samobójstwa), a targnięciem się jej na własne życie oraz stwierdzono występowanie odpowiedniej postaci strony podmiotowej, wymaganej dla przypisania S.B. przestępstwa znęcania się w typie kwalifikowanym, określonym w art. 207 § 3 k.k. Rozważania Sądu odwoławczego są w tym zakresie szczegółowe i obszernie (zob. s.18-20 uzasadnienia), co potwierdza wnikliwość dokonanej przez ten Sąd kontroli instancyjnej. Argumentacja zaprezentowana w kasacji wskazuje natomiast, że jej autor kwestionuje ustalenia faktyczne, nie zaś wadliwość wykładni prawa

materialnego lub też popełnienie błędu subsumcyjnego.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. kosztami procesu w postępowaniu kasacyjnym obciążając skazanego.